

JÄRFÄLLA

Uppföljning av satsningen på **Välfärdsjobb i Järfälla kommun**

Kompetensförvaltningen

Innehåll

SAMMANFATTNING.....	2
1. OM UPPFÖLJNINGEN OCH RAPPORTEN.....	3
1.1. Behov av uppföljning.....	3
1.2. Definition av välfärdsjobb	3
1.3. Metod för uppföljning	4
1.3.1. Metod för översiktlig uppföljning.....	4
1.3.2. Metod för periodiserad uppföljning	4
1.3.3. Metod för fördjupad uppföljning	4
1.3.4. Konsekvenser för jämförelse och tolkning	5
2. ORGANISATION OCH ARBETSFORMER	6
2.1. Politiskt initiativ	6
2.2. Organisation	6
2.3. Arbetsmarknadsinsatser	6
2.3.1. Skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare	6
2.3.2. Lönebidrag	7
2.3.3. Nystartsjobb	7
2.3.4. Extratjänst	7
2.3.5. Introduktionsjobb	7
2.3.6. Övriga statligt subventionerade anställningar	7
3. UPPVISADE RESULTAT	8
3.1. Översiktlig uppföljning	8
3.1.1. Volym för subventionerade anställningar	8
3.1.2. Ekonomisk redogörelse.....	9
3.2. Periodiserad uppföljning	9
4. FÖRSLAG TILL UTVECKLING	11
EXPEDIERAS	11

SAMMANFATTNING

Det är nu drygt tre år sedan välfärdsjobb infördes i Järfälla kommun. Kompetensförvaltningens bedömning är att verksamheten är väl etablerad och har utvecklats sedan start 2015, inte minst inom utbildningsinsatserna och uppbyggnaden av Kompetenscentrum. Sedan maj 2015 fram tills i dag har 791 Järfällabor anställts inom välfärdsjobb och uppföljningen av deltagare som lämnat välfärdsjobb visar att insatserna ger någon form av positiv effekt för de flesta som deltagit i satsningen.

Som exempel ur uppföljningen 2017-2018 kan nämnas att av de 97 deltagare som uppburit försörjningsstöd innan välfärdsjobbet, så hade 66 gått över till annan försörjning efter välfärdsjobbet. Det senaste året har verksamheten ökat antalet deltagare i och med satsningen på extratjänster inom välfärdsjobb, där en stor grupp från etableringen har fått möjlighet att komma ut tidigare i arbetslivet i kombination med studier.

Annika Ramsell

Utbildnings- och arbetsmarknadsdirektör

1. OM UPPFÖLJNINGEN OCH RAPPORTEN

1.1. Behov av uppföljning

I maj 2018 har välfärdsjobb bedrivits i Järfälla kommun under tre år, och kompetensnämndens senaste uppföljning av satsningen gjordes per augusti 2017¹.

I juli 2017 efterfrågade kommunens revisorer en uppföljning enligt följande och verksamheten använder även några av dessa frågeställningar i år:

- Hur definieras ett välfärdsjobb?
- Hur har arbetet organiserats, d.v.s. vilka nämnder och förvaltningar har ansvaret att genomföra satsningarna och hur har det skett inom respektive nämnd?
- Hur har samarbetet med andra parter organiserats, framför allt Arbetsförmedlingen?
- Hur har målgrupper identifierats och hur har urval skett?
- Hur många personer har hittills erhållit välfärdsjobben?
- Hur lång tid pågår ett välfärdsjobb?
- Finns det någon sammanställd kostnad för välfärdsjobben?

Mot bakgrund av detta presenterar kompetensförvaltningen denna uppföljning av satsningen på välfärdsjobb.

1.2. Definition av välfärdsjobb

För uppföljningen av välfärdsjobb är det viktigt att förstå att satsningen blir vad man fyller den med i fråga om arbetsmarknadsinsatser och målgrupp. Dessa parametrar styrs inte i första hand av Järfälla kommun, utan av statliga former för subventionering och av utveckling i samhället.

Därför kan välfärdsjobb snarast definieras som ett paraply under vilket tillgängliga arbetsmarknadsinsatser samordnas för att bidra till välfärden. Det innebär att välfärdsjobb riktar sig till Järfällabor som (1) uppbär eller riskerar att uppbära försörjningsstöd från Socialomsorgen eller (2) är inskrivna som arbetssökande på Arbetsförmedlingen, och som förväntas klara av ett reguljärt arbete. Lösningar inom välfärdsjobb utgår därmed alltid från individens förutsättningar och behov.

Det är även viktigt att poängtera att det finns andra statligt subventionerade anställningar, som inte organiseras som välfärdsjobb. Dessa är dels de OSA (skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare) som finansieras inom Arbetsmarknadsenhetens rambudget, och dels är det övriga statligt finansierade anställningar inom kommunorganisationen som finansieras av de anställande enheterna. För tydlighet kallas dessa anställningar härnäst i rapporten för *ordinarie OSA* och *övriga statligt subventionerade anställningar*.

¹ Se § 51 från kompetensnämndens sammanträde 2017-09-13 (dnr. Kon 2017/67).

1.3. Metod för uppföljning

Uppföljningen enligt följande:

- En översiktlig uppföljning, där välfärdsjobb ställs i relation till ordinarie OSA och övriga statligt subventionerade anställningar. Därutöver presenteras en ekonomisk redogörelse för satsningen på välfärdsjobb.
- En periodiserad uppföljning av de deltagare som har avslutat ett välfärdsjobb efter föregående uppföljning (dnr. Kon 2017/67), d.v.s. under perioden fr.o.m. den 1 september 2017 t.o.m. den 31 augusti 2018.

1.3.1. Metod för översiktlig uppföljning

För att kunna presentera en översiktlig och detaljerad bild av antalet anställda inom välfärdsjobb har information inhämtats från flera olika datakällor. Ur lönesystemet Personec inhämtades identifierande data, så som namn och personnummer för de anställda, samt uppgifter om form av statlig subventionering. Dessa data synkroniserades därefter mot Arbetsmarknadsenhetens listor för att komplettera med information om anställningsperiod. I denna process kunde även brister i de olika datakällorna identifieras, och i viss mån åtgärdas.

Information om volymer för ordinarie OSA har inhämtats från kompetensförvaltningens lönelistor², och för övriga statligt subventionerade anställningar inom kommunen har motsvarande information inhämtats ur Personec³.

Den ekonomiska redogörelsen utgår ifrån uppgifter mellan åren 2015-2018 i ekonomisystemet Randance⁴.

1.3.2. Metod för periodiserad uppföljning

Den periodiserade uppföljningen syftar till att, med samma metodik som föregående uppföljning av välfärdsjobb, presentera vad som skett deltagarna efter slutfört välfärdsjobb mellan den 1 september 2017 och den 31 augusti 2018. Uppgifter om antal deltagare som uppbär försörjningsstöd inhämtas från Socialomsorgen i Järfälla kommun. Antal studerande inhämtas från Vux Vägledning, och antal som fått reguljärt arbete i samband med att välfärdsjobbet avslutas har Arbetsmarknadsenheten uppgifter om. Antal deltagare som uppbär A-kassa efter avslutad insats har förvaltningen inte de senaste åren haft möjlighet att ta del av från Arbetsförmedlingen.

1.3.3. Metod för fördjupad uppföljning

Inför årets uppföljning har ingen fördjupad uppföljning genomförts. Den fördjupade uppföljningen av de två första åren av välfärdsjobb syftade i första hand till metodologisk utveckling och för att revisionen krävde detaljerad information. Förvaltningens bedömning är att den genomförs nästa år.

² Med urval på ansvarskod 1616111, verksamhetskod 6102 och aktivitetskod 3200.

³ Med sökkriterierna: ANSTTYP_TEXT. Urval: Trygghetsanställning, Lönebidrag och Nystartsjobb.

⁴ Med urval på ansvarskod 661001, verksamhetskod 6200 för åren 2015-2016 och ansvarskod 688001, verksamhetskod 6292 för åren 2016-2017.

1.3.4. Konsekvenser för jämförelse och tolkning

Karaktäristiskt för uppföljning av satsningen på välfärdsjobb är de många datakällorna, vilket i sig utgör en risk för uppföljningens riktighet. Ingen av källorna innehåller all information och de överlappar varandra med uppgifter som inte alltid stämmer överens. Därmed blir det istället en fråga om att utifrån olika frågeställningar välja den datakälla som kan anses mest relevant.

2. ORGANISATION OCH ARBETSFORMER

2.1. Politiskt initiativ

Efter valet 2014 fick Järfälla kommun en ny politisk majoritet (S, MP, C) som inför mål och budget 2015 föreslog en satsning på välfärdsjobb⁵. Utifrån detta förslag utökade kommunfullmäktige kompetensnämndens budget för 2015 för att kunna förverkliga initiativet⁶. Budget för välfärdsjobben har sedan 2016 lyfts från kompetensnämnden till kommunstyrelsen, och fördelas till välfärdsjobben som internt bidrag.

2.2. Organisation

Kommunstyrelsen har huvudansvaret för satsningen på välfärdsjobb, och kompetensnämnden har – som ansvarig för Arbetsmarknadsenheten – ansvaret för genomförandet av uppdraget. Samtliga nämnder och styrelser har ansvar för att anlita välfärdsjobbare, enligt uppdrag från kommunfullmäktige.

Målgruppen definieras av att de före välfärdsjobben uppbär försörjningsstöd eller A-kassa, och remitteras därmed till välfärdsjobb från Arbetsförmedlingen eller Socialomsorgen. Enhetschefen för Arbetsmarknadsenheten tar emot remisserna och fördelar deltagarna på arbetsmarknadskonsulenterna inom enheten. Konsulenterna följer upp sina deltagare under hela det år som välfärdsjobbet pågår, och initierar kompletterande insatser för att stärka individens möjligheter att ta nästa steg i arbetslivet. Dessa insatser organiseras till stor del inom ramen för Järfälla Kompetenscentrum, där enheter inom vuxenutbildning – Vux Vägledning och Järfälla Lärcentrum – utgör viktiga medaktörer. Allt detta sker i nära samarbete med Arbetsförmedlingen och Socialomsorgen, och vid eventuella hinder eller avbrott återkopplas ärendet snarast till dessa myndigheter.

2.3. Arbetsmarknadsinsatser

Arbetsförmedlingen står – utöver Järfälla kommun – som huvudsaklig finansiär av välfärdsjobben, genom subventionerade anställningar. Om man ska förstå välfärdsjobb som ett paraply för dessa subventionerade arbetsmarknadsinsatser, så är det därför viktigt att definiera vad de olika formerna innebär.

2.3.1. Skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare

Skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare (OSA) är tillgängligt för arbetstagare med funktionsnedsättning, och innebär subventionerad anställning hos en offentlig arbetsgivare.

Anställningar inom OSA förekommer både inom välfärdsjobb och inom ordinarie OSA, beroende på individens förutsättningar. OSA-anställningar inom välfärdsjobb är

⁵ Se avsnitt 5.3. i [Koalitionens förslag till mål och budget 2015](#) (2014-11-28).

⁶ Se § 215 från kommunfullmäktiges sammanträde 2014-12-15, att anta [budget för 2015](#).

generellt sett tidsbegränsade till det år som välfärdsjobbet omfattar, medan ordinarie OSA kan pågå under avsevärt längre tid.

2.3.2. Lönebidrag

Lönebidrag är tillgängligt för arbetstagare med funktionsnedsättning, och innebär en subventionerad anställning på längre sikt. Anställningar med lönebidrag är generellt sett mer långsiktiga än välfärdsjobbets 12 månader, och utgör en relativt liten del av subventioneringarna inom satsningen.

2.3.3. Nystartsjobb

Nystartsjobb är tillgängligt för arbetstagare som har varit utan arbete en längre tid, eller som är ny i Sverige. Insatsen beviljas i första hand på kortare sikt, som motsvarar välfärdsjobbets 12 månader.⁷

2.3.4. Extratjänst

Extratjänst är tillgängligt för arbetstagare som har deltagit i jobb- och utvecklingsgarantin, eller som är nyanländ. Anställningen ska vara inom välfärden eller offentlig/kulturell/ideell sektor. Insatsen beviljas i första hand på kortare sikt, som motsvarar välfärdsjobbets 12 månader, men med möjlighet till förlängning.⁸

Extratjänst är en relativt ny arbetsmarknadsinsats, och var därför obefintlig i början av satsningen på välfärdsjobb. Extratjänst är i dagsläget den absolut vanligaste arbetsmarknadsinsatsen inom välfärdsjobb.

2.3.5. Introduktionsjobb

Introduktionsjobb är som extratjänst tillgängligt för arbetstagare som har deltagit i jobb- och utvecklingsgarantin, eller som är nyanländ. Insatsen beviljas i första hand på kortare sikt, som motsvarar välfärdsjobbets 12 månader, men med möjlighet till förlängning.⁹

2.3.6. Övriga statligt subventionerade anställningar

Utöver de subventioneringar som tillämpas inom välfärdsjobb (d.v.s. OSA, lönebidrag, nystartsjobb, extratjänst samt introduktionsjobb), finns det ett flertal andra. Vanligt förekommande är trygghetsanställningar och nyfriskjobb, som tillsammans med tidigare nämnda subventioneringar förekommer inom flera enheter i Järfälla kommun.

⁷ För mer information om Nystartsjobb, se Arbetsförmedlingens informationsmaterial [Nystartsjobb](#).

⁸ För mer information om Extratjänst, se Arbetsförmedlingens informationsmaterial [Extratjänster](#).

⁹ För mer information om Introduktionsjobb, se Arbetsförmedlingens informationsmaterial [Introduktionsjobb](#).

3. UPPVISADE RESULTAT

3.1. Översiktlig uppföljning

3.1.1. Volymer för subventionerade anställningar

	2015		2016			2017			2018		
	AUG	DEC	APR	AUG	DEC	APR	AUG	DEC	APR	AUG	DEC
Välfärdsjobb	93	216 ¹⁰	246	161 ¹¹	103	153	231	322	379	400	
- OSA	12	16	17	6	3	1	3	3	3	3	
- lönebidrag	4	9	13	9	6	4	3	6	18	21	
- nystartsjobb	77	191	216	141	47	70	94	129	111	84	
- extratjänst	0	0	0	5	47	78	131	184	247	291	
- introduktionsjobb										1	
Ordinarie OSA	50	47	47	44	45	33	33	29	17	15	
Övriga statligt finansierade	79	75	82	84	74	79	72	62	51	53	

Tabell 1: Antal anställda vid varje tertialskifte fr.o.m. starten av välfärdsjobb.

Tabell 1 ovan visar hur många anställda välfärdsjobbare det var vid respektive bokslut och år. Tabell visar att Arbetsförmedlingens arbetsmarknadsinsatser har förändrats över tid. I början av projektet var det nystartsjobb som dominerade och i år är det extratjänster som blivit betydligt fler än nystartsjobb.

Det innebär att målgruppen för välfärdsjobb förändras. När välfärdsjobb först startade under 2015 var exempelvis nyanlända inte en del av målgruppen, men genom extratjänster har de på senare tid kommit att utgöra en stor del av målgruppen och med helt andra förutsättningar. I och med att fler inom välfärdsjobb kommer från etableringen kräver det fler utbildningsinsatser inom sfi i kombination med arbete.

¹⁰ I kompetensförvaltningens föregående uppföljning av välfärdsjobben (dnr. Kon 2016/140) redovisades att det fanns 218 välfärdsjobbare i december 2015. Det stämmer att 218 välfärdsjobbare totalt hade anställts fram till december 2015, men 2 hade avslutat sitt välfärdsjobb, vilket kan förklara skillnaden.

¹¹ I kompetensförvaltningens föregående uppföljning av välfärdsjobben (dnr. Kon 2016/140) redovisades att det fanns 156 välfärdsjobbare i augusti 2016. Under augusti 2016 anställdes dock 5 ytterligare inom ramen för arbetsmarknadsinsatsen extratjänst, vilket kan förklara skillnaden.

3.1.2. Ekonomisk redogörelse

Tkr	2015	2016	2017	2018-08-30
Arbetsförmedlingens finansiering	11 961	30 408	51 004	67 441
Järfälla kommuns finansiering	14 404	28 000	15 888	14 051
Övrig finansiering	3 700	0	277	55
Kostnad för välfärdsjobb	-27 870	-59 570	-67 169	-81 547
Summa	2 195	-1 162	0	0

Tabell 2: Utfall för välfärdsjobb fr.o.m. 2015-05-01 t.o.m. 2018-08-31.

Sammanfattningsvis har välfärdsjobb kostat 236 mnkr sedan start. Arbetsförmedlingen har finansierat välfärdsjobben med 67,8 %. Under 2015 bestod finansieringen i en utökning av kompetensförvaltningen budget om 20 mnkr. Under 2017 och 2018 har en budget om 22 mnkr per år fördelats till kommunstyrelsen, och därefter tilldelats välfärdsjobben som internt bidrag.

3.2. Periodiserad uppföljning

	2015-05-01– 2016-08-31	2016-09-01– 2017-08-31	2017-09-01– 2018-08-31
Reguljärt arbete (oavsett omfattning)	17	36 ¹²	17
Studier (SFI, yrkesutbildning etc.)	39	16 ¹³	27
A-kassa	79	- ¹⁴	- ¹⁵
Försörjningsstöd	11	17 ¹⁶	31
Annat (utflyttning, sjukskrivning)	2	- ¹⁷	11
Fortsatt extratjänstanställning			124
Totalt antal ¹⁸	101	151	244

Tabell 3: Fördelning av utfall för deltagare efter avslutat välfärdsjobb.

¹² Enligt AME, 2017-08-29, utifrån uppgifter från deltagare i samband med avslutat välfärdsjobb.

¹³ Enligt Vux Vägledning, 2017-08-29. Gäller endast de 96 deltagare som studerat under välfärdsjobbet.

¹⁴ Arbetsförmedlingen har beslutat att inte lämna ut uppgifter om antal deltagare som efter avslutat välfärdsjobb uppbar A-kassa (se avsnitt 1.3.2.). I kompetensförvaltningens fördjupade uppföljning av de 241 deltagare som avslutat välfärdsjobb mellan 1 maj 2015 och 30 april 2017 uppgav 69 av 116 respondenter (d.v.s. 59 %) att de uppbar A-kassa. Det bör dock observeras att urvalet inte är detsamma för de båda uppföljningarna, varför kompetensförvaltningen avråder från vidare jämförelser och tolkningar.

¹⁵ Arbetsförmedlingen har beslutat att inte lämna ut uppgifter om antal deltagare som efter avslutat välfärdsjobb uppbar A-kassa (se avsnitt 1.3.2.). I kompetensförvaltningens fördjupade uppföljning av de 241 deltagare som avslutat välfärdsjobb mellan 1 maj 2015 och 30 april 2017 uppgav 69 av 116 respondenter (d.v.s. 59 %) att de uppbar A-kassa. Det bör dock observeras att urvalet inte är detsamma för de båda uppföljningarna, varför kompetensförvaltningen avråder från vidare jämförelser och tolkningar.

¹⁶ Enligt Socialförvaltningen i Järfälla kommun, 2017-08-18. Gäller endast de som haft försörjningsstöd innan välfärdsjobbet, vilket för perioden 2016-09-01 – 2017-08-31 var 116 personer.

¹⁷ Uppgift saknas, och kan inte härledas från övriga uppgifter.

¹⁸ Det totala antalet motsvarar inte nödvändigtvis summan av de antal som redovisas för de enskilda utfallskategorierna, då en och samma deltagare kan finnas representerad i flera kategorier samtidigt.

Under perioden har Arbetsmarknadsenheten fått 147 remisser från Arbetsförmedlingen och 97 remisser från Socialtjänsten. Betydligt färre har gått vidare till reguljärt arbete, eftersom en stor del av deltagarna har beviljats ett andra år inom extratjänst, eftersom de flesta inom målgruppen kommer från etableringen. De deltagare som går vidare till studier är på samma nivå som 2017, dvs 11 %. Andelen deltagare som efter välfärdsjobbet har gått tillbaka till att uppbära försörjningsstöd är något högre än vid föregående uppföljning, 12,7 %.

Studier under perioden

	Remisser från Soc	Remisser från AF
Barnskötarutbildning	13	12
Vårdutbildning	12	6
Elevassistentutbildning	4	18
	29	36

Tabell 4: *Fördelning utbildningsinsatser*

Under perioden har 254 välfärdsjobbare studerat på Sfi. Tabellen ovan visar fördelningen på utbildningsinsatser som skapats för att utbilda individer till jobb i bristyrken.

Av de som har remiterats från Socialförvaltningen har 29 personer studerat till barnskötare, vård och elevassistent. Från Arbetsförmedlingen var det 36 personer.

Vuxenutbildning och Arbetsmarknadsenheten kommer att fortsätta utveckla former av utbildning för individens behov och förutsättningar. Förutsättningen för hållbar etablering på arbetsmarknaden är utbildning. Kompetenscentrum kommer se över omfattningen av utbildningsinsatsen inom ramen för välfärdstjänsten, för personer med kortare utbildningsbakgrund inom målgruppen för etablering.

4. FÖRSLAG TILL UTVECKLING

Under de senaste tre åren har förvaltningen utvecklat Kompetenscentrums uppdrag. Utbildningsinsatserna i kombination med arbete har ökat succesivt under åren. Samarbetet mellan arbetsmarknadskonsulenter och studie- och yrkesvägledare har under åren utvecklats, och hittat former för att individens förutsättningar och önskemål tas tillvara, för bästa möjliga resultat. Förvaltningen bedömning är att arbetet med att utveckla kompetenscentrums uppdrag ska fortsätta för att nå bättre måluppfyllelse i framtiden.

Förvaltningen ser också behovet av att differentiera utbildningsinsatser för att möta individens behov. Inom målgruppen finns i dag många från etableringen med kort skolbakgrund, som behöver studera i högre omfattning under sin period i välfärdsjobb.

Kommunen är helt beroende av vilka subventioner som erbjuds från staten, vilket gör det svårt att veta vilka former av tjänster som kommer att finnas inom välfärdsjobb och vilka målgrupper som kommer att prioriteras. Oavsett målgrupp så kommer Kompetenscentrum fortsätta att utveckla former för att individen ska kunna arbeta och studera samtidigt.

Expedieras

- Kommunstyrelseförvaltningen
- Kommunens revisorer